

...çï çï¶¼ç ãñ ±ã çïçÜÜ¼ç ãñ: ç±çççÐÝ }çïæ »è |çêç}çÜÜç ÜÜï „æï|çü }çïæ

Ççò. Ðç±ü¼è xççï„ç§

¥çç„SÄÄ ÐíçïÈÜï„Ü, ¥ÝéSÝç¼ÜÜ çãÌè ç±|çççç, „ÚíçÜ ÐÄïH ²éçÝ±ç„Àè, ±|ç ç±ççÝçÜ, ¥ç±çæï, xçé...Úç¼, □□□□ J

□□□□□□□□□□

“ÜÜæÐçÝ²çïæ ÜÜè ÜÜÆÐé¼çH²çï ç±ççççÐÝ „éæïçÜ²çï »ÜÜ ¥ÜÜ}çü±²-„ç ÐçÜ{çÝ Íçï™¼è ãñæ »ÜÜ ¥S±èÜÜç²ü-„ç ± S±èÜÜç²ü ÜÜÜ±ç¼è ãñæ ÜÜ}ç Hæïçç§ü ±çHçïæ ÜÜï Íçè™ Á²çÍç Hæïçè-Hæïçè Íçï...çïÇç ç²çï ç...Ý}çïæ ÍççñçÜÜ „çñæï²ü ÜÜè ¼Hçàç ©ãïæ ¥íççñçÜÜ }ççÝ HïÝ „ï æé§ü ãñ ²ï S±¼: SÈÜè¼ü „çñæï²ü ÜÜè {Ýè |çÜçï„ï ÜÜè ç²çï Ýãèæ ãñ ²ã ¼çï Íçç...GçÜ ãñ ç...ï ¥ÐÝï ç±ççççÐÝ ÜÜï çH» ç±E „éæïÜè ÜÜè |çè ...MÜ¼ ãñæ...J”¹

HèHç{Ü ...xçêçÇè ÜÜè ²ã ÐæçQU²çï ©Ý ç±ççççÐÝ „éæïçÜ²çïæ ÜÜï Ðí|çç± ÜÜçï Ìàççü¼è ãñæ ç...YÜÜï çïçÝç Ý Íçç...GçÜ™H¼ç ãñ, Ý ÍçÜ J ‘...çï çï¶¼ç ãñ ±ã çïçÜÜ¼ç ãñ’, ‘...çï ÈÜèÄ ãñ ±æè æèÄ ãñ’ ²ç çÈÜÜ ‘ÜÜÜ Hçï ÍéçÝ²ç }çéñè }çïæ’ ÜÜï ÈÜç}çéüHï ÜÜçï HïÜÜÜ™HÝï ±çHï }çèççÇç² ç ± ç±ççççÐÝçïæ }çïæ »ÜÜ ÍççÇç çãS„ç »è ÜÜè |çêç}çÜÜç ÜÜç |çè ãñ J çïçÝç »è ÜÜï àçç²ï ¥ç... ÜÜçï§ü |çè ©yÐçÍ, ©yÐçÍÜÜ, ©Ð|ççïQUç ¼ÜÜ Ýãèæ Ðæéï™ç „ÜÜ¼ç J ¥ç{éçÝÜÜ ...Ý„æ™çÜ ¼çfç ¼ÜÜÝèÜÜ ÜÜè ¥çï|è Ýï ¥ç... xççï± „ï ÜÜSïçï, ÝxçÜ „ï }çãçÝxçÜ ¼ÜÜ ÜÜçï ¥ÐÝï }çç²ç...çH }çïæ Íççï™ çH²ç ãñ J |çè}ç±çHè² ÍççÜ }çïæ ©Ð|ççïQUç±çÍ, Íçç...GçÜè „æSÜÜèç¼ Ýï ‘ÄçïÜÝïççï Íç±æçÜ’ ¥çñÜ „éçç}çè ¼èÈÜçÝ’ ÜÜè ¼Üã ÐèÜè „ï²¼ç ÜÜçï ...Çç „ï ¼ã, Ýã, ÜÜÜ çï²ç ãñ J æçHç¼ ²ã ãçï xç²ï ãñ çÜÜ }çèçç²ç ÜÜï }çç§²ç „ï ç±ççççÐÝ ÜÜè ÍéçÝ²ç Ýï ãçïæ ¼çfç ãççÜè çïÝ™²çü ÜÜçï çÝ²æç~ç¼ ÜÜÜ çH²ç ãñ-»è ÜÜè |çêç}çÜÜç §„çïæ ¥ç²æ¼ ...±çÍçïã ãñ J ÐçÜ±¼üÝ ÐíÜÜèç¼ ÜÜç çÝ²ç ãñ J ÐçÜ±¼üÝ ÜÜçï ÜçïÜÜç Ýãèæ ...ç „ÜÜ¼ç J v²çïæçÜÜ §„è ÜÜï „çf ç±ÜÜç„ ÜÜï Ý»

¥ç²ç}ç ©ïíçççÄ¼ ãçï¼ï ãñæ J ÐÜ ...Íç ÐçÜ±¼üÝ |çè ýç±ç|çæxçéÜ ãçïÝï Hxçï ¼ççï v²ç çÜÜ²ç ...ç» J ¥ç... æçHç¼ »ïï ãñæ çÜÜ ...Íç ¼ÜÜ ãçç çÜÜ„è Ý» ç±™çÜ ÜÜçï „}çÜçï, ç±™çÜ ÜÜÜï ¼çç ¼ÜÜ ¼ççï ±ã ÐèÜçÝç ãçï ...ç¼ç ãñæ J ²ã }çèçç²ç ¥çñÜ ç±ççççÐÝ ÜÜè æè ÍÝ ãñ ...çï ãççïæ ÜÜæèæ »ÜÜ ...xçã çÄÜÜÝï Ýãèæ Íï¼ç J |çíç}ç¼ ÜÜÜÝç ¥çñÜ ÜÜèÄ ÀèÄ ...çÝï ÜÜè™çã }çïæ ÍççÇççÝç æè §„ÜÜç ÜÜç}ç ãñ »ïï }çïæ §Ý }çÝçççïäÜÜ HHÝç¥çïæ ÜÜç ¥xçÜ ÐèÜç „çf ççH ...ç¼ç ãñ ¼çç ¼ççï „}çè™ï Íçç...GçÜ±çÍ ÜÜçï „çïÝç æè „çïÝç,™ççïè æè™ççïè Ý...GÜ ¥çÝï Hxçï ãñæ J }çèçç²ç »è²çïæ ÜÜï ÍççÍçè¼ï ¥ç<fÜÜ „}ççÝ¼ç ãçç„H ÜÜÜÝï }çïæ ÜÜç}ç²çÍç ãçï xç²ç ãñ J „ï²¼ç }çÜ¼è ãñ ¼ççï }çÜï, „æSÜÜèç¼ ÇèÍçÝè ãñ ¼çç ÇèÍçï, }çèçç²ç ± ç±ççççÐÝ Íçç...GçÜ ÜÜç §„ï ÜÜçï§ü Ýç¼ç Ýãèæ ãñæ J |çxç±¼ï Üç±¼ Ýï §„è ¼Üã ÜÜï ²éçç ÜÜç ç™~ç ò¶™¼ï æè» çH¶ç ãñ-

“²ã ©„ÜÜï ¥ççÜÜï ...çÝï ¶Üèïæ ¥ççÜ Íçï™ï ...çÝï ÜÜç ²éçç ãñ ²ã ²éçç ãñ æçÄ-Íçç...GçÜ ÜÜï »ÜÜ ¼S±èÜ ÍçÝ¼ï ...çÝï ÜÜç, ²ã ...Ý-...è±Ý „ï {èÜï-{èÜï ©„ÜÜï çççÄç» ...çÝï ÜÜç ²éçç ãñ, ²ã }çãçÝççÜ „ï ÜÜSÍççççïæ ÜÜçï çÝÜÜçH ÈÜïæÜÜÝï ÜÜç ²éçç ãñ ²ã §ç¼ãç„ }çïæ ÜÜ|çè Ýãèæ ÐÉçç§ü xççÜ ©ÐçÝ±ïàççÜ ÜÜè Y±èÝ-Ðí±è±ç àçç¶ç ÜÜç ²éçç ãñæ...J”²

¥ç... Íçç...GçÜ }çïæ ±æè çïçÜÜ¼ç ãñ ...çï ç±ççççÐÝ }çïæ çï¶ç²ç ...ç¼ç ãñ J ±S¼è¥ççïæ ÜÜè }ççççç Ä²çQU ç±ççççÐÝ „ï ¥{èÝ æçïÜÜÜ ÜÜÜÝï Hxçç ãñ ¥¼: Á²çÍç „ï Á²çÍç ¥ÐÝè ±S¼è¥ççïæ ÜÜçï ç±ççççÐÝ ÜÜï }çç§²ç „ï ÍçÜ ÍçÜ ¼ÜÜ Ðíç„h ÜÜÜ±çÝï ÜÜï çH» ÜÜæÐçÝ²çï ÍçÜ ÜÜè xçèçãç±ç²çïæ ÜÜçï ¥çÜÜ<¼ ÜÜÜÝï ÜÜï çH» ç²ççïæ ÜÜç ¥ç{çÜ Hï¼è ãñ J Àè.±è. }çïæ ç±ççççÐÝçïæ

mϕÚϕ ϕ²ϕiæ ÜUè }ϕϕiäÜU Àϕ±²ϕiæ ÜUϕ àè ÜU}ϕϕH añ ϕϕ... ϕHxϕ-ϕHxϕ „ϕiϕéY, àϕi}Ðé, ¼iH, RUè}ϕ, HϕiàϕY, Ðϕ±ÇÚ, }ϕàϕϕHi ϕϕçÍ ÍñYæçÍY ...è±Y ÜUí ...éÇè TMè... ±S¼éϕiæ ÜUϕi ©„ÜUí ϕ±ϕiϕóϕ xϕé±ϕϕiæ ÈUϕ²iϕiæ ÜUí „ϕf Hxϕϕ¼ϕÚ ÐiS¼é¼ ÜUÜÜUí ©„i §¼Yϕ ...MÚè ± ϕY±ϕ²ü iϕYϕ²ϕ ...ϕ¼ϕ añ ϕÜU ϕÈUÚ ièÜUϕY ÐU ...ϕ¼i ±QU xϕiϕäÜU ©(àèæ TMè...ϕiæ ÜUí Yϕ}ϕ „i ©„i }ϕϕixϕ¼ϕ añ J »ÜU ϕYϕ¼ }ϕϕixϕ ÜUí MÐ }ϕiæ ϕÜU„è iϕè ±S¼é ÜUϕi iϕϕ...GϕÚ „i iϕÚ ¼ÜU ÐäéjTMϕ çí²ϕ ...ϕ¼ϕ añ J ²ā ϕ„Hϕ„Hϕ Hxϕϕ¼ϕÚ ...ϕÚè Úā¼ϕ añ J

»ÜU >è }ϕϕòϕH ϕ...Yi ϕ„ÈUü ϕ±ϕϕϕÐY }ϕiæ a_jTMè ϕÜU}ϕ¼ ϕ}ϕHYi ÐU ÜUϕ}ϕ ϕÜU²ϕ añ, ϕϕñÚ ...ϕi ÐāHè àè iϕϕÚ ©„ TMè... ÜUϕi àϕf }ϕiæ ϕ±ϕϕϕÐY ÜUÜ¼i ±QU Hi¼è añ, ±āèæ iϕ¼ϕ¼è añ ϕÜU ÈUHϕi ÈUHϕi TMè... „i ²ā ±S¼é iϕiā¼U añ, ²ā }ϕiÚϕ iϕÚϕi„ϕ añ, }ϕñæ §„i §S¼i}ϕϕH ÜUÜ¼è āèi, }ϕiÚϕ MÐ §„è„i ϕYϕUϕ añ, }ϕiÚè „éiÚ¼ϕ ÜUϕ Úϕ... ²āè añ ±xϕiÚā ±xϕiÚā...J iè„Úè ϕÜU„è ÜUæÐYè ÜUϕ ϕ±ϕϕϕÐY a_jTMi iϕ}ϕ }ϕiæ ϕ}ϕHi ¼ϕi ±ā ©„i iϕè ÜUÜ Hi¼è añ, ϕϕñÚ ϕÈUÜ ©„è TMè... ÜUí xϕé±ϕϕϕY xϕϕ¼è añ J ϕxϕÚ iàϕüÜU }ϕiæ iϕéϕh àϕixϕè ¼ϕi ±ā „}ϕÚϕ ...ϕ²ixϕϕ J Yāèæ āϕixϕè ¼ϕi ©„}ϕiæ ÈUj„ ...ϕ²ixϕϕ ϕϕñÚ }ϕϕòϕH ÜUè ϕϕiÚ „i iè xϕSü xϕiÚæÀè „i ±S¼é ϕUèi Hϕ²ixϕϕ J ...xϕèÇè ÜUè ²ā ÐæϕQU²ϕi àϕϕ²i §„è ϕ±ϕϕϕÐY „éiϕÚ²ϕiæ ÜUè ϕϕiÚ Å²æxϕ ÜUÜϕ¼ϕ añ-

“ϕ±ϕϕϕÐY „éæiÚè mϕÚϕ ÐiS¼éϕ¼ ÜUÜYi ²ϕix² ...è±Y }ϕiæ ϕÜU¼Yi ¥YéÐ²ϕixϕè ϕϕñÚ ϕÜU¼Yi ¥iàϕüYè² añ ā}ϕ ϕÜUí ¥ÐiS¼é¼ ...è±Y }ϕiæ āU ±QU ÐiS¼é¼ añæ „ϕiϕéY, Ðϕ±ÇÚ, RUè}ϕ ϕϕñÚ ðā„ÜU ϕϕHϕñYϕiæ }ϕiæ iϕiH ...ϕ¼è añ ϕ...āiæ ÐéUϕYè >è ÜUí }ϕñH „i Ðñiϕ Y²è ϕ²ϕi iϕiTM¼è añæ v²ϕiæϕÜU Y²è ϕ²ϕi àè ϕϕ<fÜU ϕ²ϕi }ϕϕY Hè xϕ²è añæ §YÜUϕ ϕ±±iÜU Ðiϕ²ϕiϕ...¼ ϕ±±iÜU añ J”³

iϕϕÚ¼è² ϕ±ϕϕϕÐYϕiæ ÜUè ϕϕ}ϕ Ði±èϕϕϕ ÜUϕi iϕiæ ¼ϕi Ðϕ»ixϕi ϕÜU §Y}ϕiæ ϕϕYi-ÐèYi, iϕÓTMi Ðñiϕ ÜUÜYi, „éæiÚ ϕϕÜUüÜU ±> ÐāYi, „...Yi „i±ÜYi ÜUí „ϕf „ϕf ©Ðiϕϕixϕ ÜUè Ði±èϕϕϕ ÐU }ϕéw²¼: ...ϕiÚ çí²ϕ ...ϕ¼ϕ añ J ϕϕñÚ ²ā „iϕ ¼%² }ϕϕY± „i²¼ϕ ÜUí Hyϕ±ϕ Yāèæ iϕϕÈUÜ Ðϕàϕ± ϕ±Sfϕ ÜUí

iϕi¼ÜU añ J §YÜUϕi iàϕϕüYi ÜUí ϕH» ϕ²ϕiæ ÜUè „æU™Yϕ ÜUè ...ϕ¼è añ J ©YÜUí „ϕñæi²ü „i iϕϕ...GϕÚ±ϕi }ϕiæ „ϕñæi²èüÜUÜ±ϕ ÜUϕ Y²ϕ ÈUϕò}ϕèüHϕ ...éÇ ...ϕ¼ϕ añ J „ϕñæi²èüÜUÜ±ϕ ÜUè ÐiϕRU²ϕ ÈUñVÀiè „i ±S¼é ÜUí ϕYÜUHÝi ϕϕñÚ iϕiTMi ...ϕYi ÜUí iϕèTM }ϕiæ „æÐóϕ āϕi¼è añ J ÐiÓA āϕi¼ϕ añ ϕÜU ϕ±ϕϕϕÐY }ϕiæ §„ ¼Úā ÜUè xHñ}ϕÜH ϕ²ϕiæ ÜUϕi iϕϕÚ-iϕϕÚ v²ϕiæ iϕiäUϕ²ϕ ...ϕ¼ϕ añ ? §„ÜUϕ ...±ϕiϕ ÜUí±H }ϕϕYϕ„ÜU añ J ©yÐϕiÜUÜ¼ϕü ...ϕY¼ϕ añæ ϕÜU >è²ϕiæ ÜUè }ϕϕYϕ„ÜU¼ϕ ÜUϕi >è àè ÐÜUϕG „ÜU¼è añ, iϕiH „ÜU¼è añ J ±S¼é ÜUè ϕiϕRUè ÜUí ϕH» ϕ... }ϕϕòϕH ÜUϕi TMèYϕ ...ϕ¼ϕ añ ±ā ²ā iϕ¼ϕYi ÜUϕ Ði²ϕ„ ÜUÜ¼è añæ ϕÜU ±ā ...ϕi §}ϕi... ϕ±ϕϕϕÐY }ϕiæ iϕ¼ϕ¼è añ ±āè ©„ÜUè ±ϕS¼ϕ±ÜU §}ϕi... añ J ϕ±ϕϕϕÐY }ϕiæ iàϕϕüè ±S¼é āϕiàϕϕ ϕϕÜU üÜU ÜUϕ}ϕéÜU §}ϕi... ÜUí „ϕf ÐiS¼é¼ āϕi¼è añ J ‘ÜUϕ}ϕéÜU’ §}ϕi... ϕϕñÚ ‘Ðiñ}ϕ ϕY±iY’ ϕ±ϕϕϕÐY ÜUè ϕϕ}ϕ Ú±ϕYèϕ¼ ÜUí Ðiñϕéϕ ¼ϕè± añæ J §„i ±S¼é ÜUè ϕiϕRUè iϕÉGϕYi }ϕiæ }ϕi }ϕ}ϕH¼è añ J §Y ¼ϕè±ϕiæ ÜUϕ ϕ...Y ϕ±ϕϕϕÐYϕiæ }ϕiæ Ði²ϕixϕ āϕi¼ϕ añ ±āϕi }ϕϕòϕH mϕÚϕ iϕϕ±ϕiæ ÜUϕi „æÐiic¼ ϕÜU²ϕ ...ϕ¼ϕ añæ ...ϕi ±ϕS¼± }ϕiæ iϕYϕ±Àè āϕi¼i añæ J ±S¼é „ϕf ‘Ðiñ}ϕ ϕY±iY’ ÜUϕ ÐiñàϕüY Å²ϕQU ÜUϕi ϕϕÜU<¼ ÜUÜ¼ϕ añ ϕϕñÚ ϕϕÜUϕæyϕè iϕYϕ¼ϕ añ J ©iϕäU±ϕ MÐ iϕiæ ¼ϕi ‘...ϕi iϕèèè „i ÜUÜiæ ÇE²ϕÚ ±ā ÐiñϕSÄ... „i ÜUñ„i ÜUÜiæ §ϕÜUϕÚ’ ‘ϕxϕÚ ϕϕÐ iϕè TMϕā¼i añæ ϕÜU ϕϕÐÜUϕ ϕϕYϕ iϕYiæ S±ϕϕiC ¼ϕi }ϕiÚè ¼Úā ‘ÜUñTMϕÐ’ }ϕàϕϕHi HϕSü²iæ iϕÚ Ði’, ‘ÐāHi §S¼i}ϕϕH ÜUÜí ϕÈUÚ ϕ±Eϕ„ ÜUÜiæ’ ϕϕçÍ ϕ±ϕϕϕÐY }ϕiæ >è }ϕϕòϕH ÜUϕ ϕ±ϕàϕC ¥iϕϕϕiæ }ϕiæ ϕ„ÈUü §¼Yϕ àè ÜUāYϕ añ ϕÜU }ϕiÚè ¼Úā ϕϕÐ iϕè §Y „iϕ ÜUϕi ϕÐYϕ²iæxϕi ¼ϕi ϕéàϕ Úāiæxϕi J’ >è }ϕϕòϕH mϕÚϕ ϕ±ϕϕϕÐY }ϕiæ ±S¼é ÜUè ‘iv„è’ ÐiS¼éϕ¼ ϕϕñÚ ‘Ðiñ}ϕ ϕY±iY’ ±S¼é¼: ÜUϕ}ϕéÜU¼ϕ ÜUϕ ±S¼éÜUÜ±ϕ añ J §„ÜUϕ ©Ð²ϕixϕ-}ϕèÈ² ÐiY²yϕ¼: „æ±iYϕy}ϕÜU ϕϕñÚ àϕϕÚèϕÜÜU „æiϕæ{ ÜUè ¥Yéiϕèϕ¼ „i ...éÇGϕ añ J ÜUϕ}ϕiÓAϕϕiæ ÜUí iϕY ÜUè ϕϕ}ϕ ÐϕÚϕSfϕ¼²ϕiæ ϕϕñÚ ϕHxϕϕ± ÜUí ÜUϕÚ±ϕ ...ϕi ϕÜQU¼ϕ Ðñiϕ āϕi¼è añ ©„i ©Ð²ϕixϕ-}ϕèÈ² ÜUí „ϕf ÜUϕ}ϕéÜU¼ϕÐè±ϕü ϕ±ϕi}ϕϕiæ ÜUè iàϕüY-Úϕ¼ ÜUí „ϕf ϕ±ϕϕϕÐYϕiæ }ϕiæ Ðiàϕ ϕÜU²ϕ ...ϕ¼ϕ añ J §„i ±S¼é ÜUè ϕiϕRUè iϕÉG¼è añ ϕϕñÚ „ϕ}ϕϕϕ...ÜU „æ¼ϕi iϕè iϕÉG¼ϕ añ J

ç±¸ççÐÝ »...iæç,²çj ¥ÐÝç ± xçíçäÜÜçiaë
 ÜÜè çã¼-„ç{ÜÜ ÍçÝ xç§Ü añ ¥¼: ±ã ...Íç Íçí
 ™çÜÝ ÜÜí Íçè ™ añæ ¼çí çÉÜÜ çÐ„Ýí ÜÜè
 Íç...ç² ¥ÐÝè }çÝ }ç...èü ÜÜç Íç}ç ÜÜ}ççÜÜÜ
 Íçíã¼Ü ç...Íxçè ...èÝí }çiaë v²ç ÍçéÜç§Ü añ
 ? §„è „çí ™ ÜÜí Üã¼í ±ã ¥ÐÝç ÍççñçÜÜ,
 „çæSÜÜèç¼ÜÜ ¥çñÜ „ç}ççç...ÜÜ ç±ÜÜç„
 ÜÜÜÝí ÜÜè Íç...ç² ç„ÉÜÜ ¥ç<fÜÜ ç±ÜÜç„
 ÜÜÜÝí äí¼é ÜÜç}çéÜÜ ¥çñÜ
 ©Ð|ççíQUç±çÍè ...çH }çiaë ÈÜj¼é ...ç Üãè
 añæ J }ççí}ç ÜÜè xçéçÇ²ç ÍçÝÜÜÜ |çè ¥xçÜ
 ©„í Ðñ„í ç}çH¼í añæ ©„ÜÜç ...è±Ý Íçíã¼Ü
 äçí¼ç añ ¼çí ±ã v²çiaë „}çç... ÜÜè çÉURU
 ÜÜÜiaëxçè J ©„ÜÜç }ççÝÝç añ çÜÜ ±ñ„í |çè
 ...Íç ä}ç |çè¶çiaë }çÜ¼é añ ¼çí ÜÜçñÝ „ç
 „}çç... çÉURU ÜÜÜ¼ç añ ? ç...Ý ÜÜí Ðç„
 ¥ç<fÜÜ „æÐóç¼ç Ýãèæ añ ©ÝÜÜç äÜ
 ÜÜçí§Ü xçñÜHç|ç ©Æç¼ç añ, ç...ÝÜÜí Ðç„
 Ðñ„í äçí¼í ±í ¥ÐÝè §Ä...¼, }ç²çÜÍç „ÍçÜÜéÄ
 Íç ™ç „ÜÜ¼é añæ J ÍéçÝ²ç ÜÜçí Í¶ç añ
 ¼çí ä}ç çÍ¶ç¼í aññæ J ¥xçÜ §„}çiaë ÍçéÜç§Ü
 añ ¼çí Ý Í¶çí ²ã |çè §Ý ç±¸ççÐÝ }çiaë
 ÜÜç}ç ÜÜÜÝ±çHè »è²çiaë ÜÜç „àçQU
 ¼ÜÜü añ J
 çxççÜ{Ü ÜçÆè ÜÜè »ÜÜ ÜÜç±¼ç ÜÜè
 ±èç¼²çj ç±¸ççÐÜÜ ÝçÜè ÜÜè §„è „çí ™
 ÜÜçí ²èæ Íç²çæ ÜÜÜ¼é añ-

“»ÜÜ Ýæxçè ¥çñÜ¼ Ýç ™¼é äé§ü
 ÜÜã¼é äé§ü Í¶çí-
 Íçæí ÜÜÜçí ÜçÝç-¥çñÜ-{çíÝç
 }çñæ ¥íçHç Ýãèæ
 Íè±çÜ ÐÜ Üæxç }çñæ
 }çíÜí ÐñÜ ...çÍé§ü ÜÜçHèÝ
 ÍçÇGè }çñæ ÜÜHç§Ü ÐÜ
 ¥ÜÜíHè Ýãèæ }çñæ
 }çñæ äè Íçç...çÜ
 ÀçíÇGçiaë ²ã ÜçíÝç-¥çñÜ-{çíÝç
 ¶ÇGè }çñæ
 ©ç}çéQU
 S±²æ±Ü J
 }çñæ çÝÜç ¥}ççÜ
 Ý§ü Ý§ü ™è...Gçiaë ÜÜç J”6

ç±¸ççÐÝÜÜçÜè ¥ÐÝí ¥çÐÜÜçí çÜÜ„è ¥ç²
 ÜÜç}çÜÜç...è ÝçÜè „í ÜÜ}ç Ýãèæ „çÜç¼é
 J ²ã ©ÝÜÜç Ä±„ç² añ J Ä±„ç² Íçç...GçÜ „í
 ...èÇç äé¥ç añ J Íçç...GçÜ „}çç... ÜÜè
 }ççixç ÐÜ ™H¼ç añ J „}çç... ÜÜè ™çã¼
 ÜÜí ¥Ýé„çÜ ç±¸ççÐÝ Ä±„ç² ™H¼ç añ
 ¥çñÜ ©„èÜÜí ¥Ýé„çÜ ©ãiaë ÜÜç}ç ÜÜÜÝç
 ÐÇG¼ç añ, ©ÝÜÜè ¶éí ÜÜè }ç...èü ²ç Ð„æí
 ÝçÐ„æí ÜÜç ±äçj ÜÜçí§ü }ç¼Híç Ýãèæ

äçí¼çJ ±ñ„í |çè ²ã äçHç¼ ÐÜ ÍçÜ }çiaë |çè
 »è²çiaë ÜÜí añ J ç...„ çÍÝ „í Hçixç ÝçÜè ÜÜí
 Íia ÐíàçüÝ±çHè ™è...çiaë ÜÜçí ¶ÜèÝç
 Íçæí ÜÜÜ Íiaæxçí ¼çí ²ã „Íç ¥ççíçÐ |çè ¥ÐÝí
 ¶j}ç äçí ...ç²iaëxçí çÜÜ ä}ç »í„ç v²çiaë ÜÜÜ
 Üãè añ ? ç±¸ççÐÝçiaë }çiaë ÜÜç}ç
 ÜÜÜÝí±çHè §Ý Ä²çÍç¼Ü }ççðçH ¥ç<fÜÜ
 „æÐóç äçí¼í äé» |çè ÜÜ§üÍççÜ ¥ÐÝí
 ¥çÜÜüÜÜ àçÜèÜ ± „éæí¼ç ÜÜçí
 Ðíí<àç¼ ÜÜÜÝí ÜÜí çH», ²àç Ðíçç# ÜÜí çH»
 |çè ÜÜéÄ |çè ÜÜÜÝí ÜÜçí ¼ñ²çÜ äçí¼é añ
 J ©„ÜÜç »ÜÜ „è{ç „ç ¼ÜÜü ²ã |çè Üã¼ç añ
 çÜÜ ¥xçÜ ä}ççÜç àçÜèÜ „éççñH ± „éçÜ añ
 ¥çñÜ çÜÜ„è ™è... ÜÜè ¼é}çç§üæÍxçè }çiaë
 ¥xçÜ ²ã ÜÜç}ç ¥ç¼ç añ ¼çí }çéÜçí xç±ü
 äçixçç, }çñæ ¶éàçè „í, ç...}çíçÜè ÜÜí „çf
 ²ã ÜÜç}ç ÜÜÜÝç Ð„æí ÜÜÍixçè §„}çiaë
 ÜÜçí§ü ÍçéÜç§ü Ýãèæ J ÜÜçí§ü S¼Ü
 çxççÜÝí±çHè Íçç¼ Ýãèæ J ç±¸ççÐÝ Ä±„ç²
 „í ...èÇè ÜÜ§ü }ççðçHçiaë ÜÜçí ¥ç... Íiaç-
 ç±íàççiaë }çiaë w²ç¼ Ðíç# añ J ©ÝÜÜí
 ÐèÄí Ýí¼ç, ¥ççÝí¼ç, çRUÜÜíÁÜ,
 ©Íixççç¼ „Íç ¥äçíçç± „í ...èÇÝç ™çã¼í
 añæ J §„ Ä±„ç² „í ä}ççÜè ¥ÐÝè »ÜÜ §çí...
 ÍçÝè añ ...çí ä}ççÜí ¥çS¼y± ÜÜçí ÜÜç²}ç
 ÜÜÜ „ÜÜ¼é añ J {Y, ÜÜç}ç²çíçè ¥çñÜ
 „}ççÝ „Íç ÜÜéÄ ä}çiaë ç}çH¼ç añ ¥çñÜ
 ¥ÐÝí Íç ÐÜ ÍéçÝ²ç }çiaë ...è¼é añ J ÐèL
 ÜÜè Íç„¼ç „í |çè ä}çiaë }çéçQU ç}çH¼é añ J
 ç±¸ççÐÝ }çiaë ÜÜç}ç ÜÜÜÝí±çHè »è ¶éHí
 ç± ™çççiaë ÜÜè añ ©„ ÐÜæÐÜçç¼
 ÍçÜÜ²çÝè„è Íç„¼ç }çiaë ÍçéjÄ-ÍçéjÄ ÜÜÜ
 ...è±Ý ...èÝç }çæ...èÜ Ýãèæ añ J Üãç
 ©„ÜÜè Ýèç... ç...Íxçè ÜÜç „±çH ¼çí
 Ä²çÍç¼Ü ç±¸ççÐÝçiaë }çí ÜÜç}ç
 ÜÜÜÝí±çHè »è²çiaë àççíèàçéÍç |çè añ ¥çñÜ
 ÍçÜ ÐçÜ±çÜ Ðç¼-ÍçÓ ™çiaë ÜÜí „çf Üã¼é
 äé§ü |çè §„ Ä±„ç² ÜÜí ¥çxçí añ J
 ç±¸ççÐÝçiaë ÜÜí }çé¼ççíçÜÜ ä}çiaë
 ÝÜÜHè |çç±, |çæççç}çç „í ÍàçüÜÜçiaë ÜÜçí
 çÜÜççÝç äçí¼ç añ, §„ÜÜç }ç¼Híç ²ã Ýãèæ
 äçí¼ç çÜÜ ä}ççiaë „æ±íÝç, }ç}ç¼ç,
 ÜÜçíçH¼ç, Ðç±~ç¼ç Ýãèæ äçí¼é J §Ý
 „ÍçÜÜçí Ä±„ç² „í ...çíÇGÜÜÜ çÜÜ„è |çè »è
 ÜÜí ¥çàçü MÐ ÜÜç ¥çÜÜHÝ ÜÜÜÝç |çè
 ¼çí ÆèÜÜ Ýãèæ añ J ±ã ¥ÐÝè Íia ÜÜçí
 ç„ÉÜÜ ™ççççíçÜè }çiaë ¥çíçÐÝ ÜÜÜ „ÜÜ¼é
 añ ²ã „çí ™ ¥íç ÐéÜçÝè äçí xç§ü J ¥ç...
 ÍéçÝ²ç }çèçÇ²ç ÜÜí „äçÜí ...è Üãè añ J
 |çè}ççHèÜÜÜ±ç ±ã Íçç...GçÜèÜÜÜ±ç
 ÜÜè ™ÜÜç ™ççñæ{ }çiaë ä}ç ¥ÐÝè Íia ÜÜçí
 äçf²çÜ Ýãèæ ¥ç{ÜÜçÜ ÜÜí MÐ }çiaë ÜÜç}ç
 }çiaë Hí Üãè añæ ¼çí „}çç... ÜÜçí

y²ϕxϕ ÜÜÜÜÜi çYHüÁ...¼ϕ ĐÚ ©¼Ü ¥ϕYϕ
 ©„ÜÜi S±²æ ÜÜi çH» ¶¼Üi „i ¶ϕHè Yàèæ J
 ç±½ϕϕĐYϕiæ }ϕiæ »è ÜÜè YxY Àç± ÜÜϕi
 ÀϕiAi İçÓ™i İ¶iæxϕi ¼ϕi ±ā İçÇGi āϕiÜÜÜ
 çÉÜÜ ©„ İiā ÜÜϕi }ϕϕ~ϕ Đİİ<àϕYè ±S¼é
 }ϕϕ~ϕ àè }ϕϕYiæxϕi J ©„ÜÜi Đİç¼ „}ϕϕY
 ÜÜè İèçC „i Yàèæ İ¶iæxϕi J
 ç±½ϕϕĐY »...iæç„²ϕi ¥v„Ú ²ā ¼ÜÜü İiÜÜÜ
 ĐèÀç ÀèÇϕ Hi¼è āñ çÜÜ āϕ ¼ϕi ç±½ϕϕĐY
 ÜÜè ™²Y ĐİçRU²ϕ }ϕiæ Đè±ϕü „¼ÜÜü¼ϕ
 Ú¶¼i āñ çÜÜ §„i İàϕüÜÜ ± „}ϕϕ... ÜÜè
 „ϕ}ϕϕç...ÜÜ, „ϕæSÜÜèç¼ÜÜ ™i¼Yϕ ÜÜϕi
 AEİ, Y Đāéi™i ĐÜ „Ó™ϕ§ü ²ā İçè āñ çÜÜ
 ¥ϕ... çÜÜ,è ÜÜϕi „}ϕϕ... ÜÜi
 „ϕæSÜÜèç¼ÜÜ }ϕèÈ²ϕiæ ÜÜè Yàèæ ĐÇGè
 J ç±½ϕϕĐYİϕ¼ϕ İϕϕ...GϕÜ±ϕİ ÜÜϕ »ÜÜ
 ¥ā}ϕi çāS„ϕ āñ ¥ϕñÜ ©„ÜÜϕ „è{ϕ ç„hϕ¼ ²āè
 āñ çÜÜ ç±½ϕϕĐYϕiæ }ϕiæ »è ÜÜϕi ...āϕi
 ¼ÜÜ āϕi „ÜÜi ‘İv„è ç„İϕϕiH’ ÜÜi MĐ }ϕiæ
 ĐİS¼é¼ ÜÜÜÜÜi çÜÜ,è İçè ¼Üā „i ±S¼é
 ÜÜè ¥ϕiÜ ¥ϕÜÜ<¼ çÜÜ²ϕ ...ϕ» ¼fϕ ¥ĐYè
 ±S¼é ÜÜϕi ÜÜñ„i İçè ÜÜÜÜÜi xϕiϕāÜÜ
 ÜÜè çĐİ² ± Đ„æİè²ϕ İçYϕ§ü ...ϕ» J ...āϕi
 ç„ÈÜü ĐÉL̄ }ϕϕòçH „i İçè ÜÜϕ}ϕ ™H
 „ÜÜ¼ϕ āñ, ±āϕi İçè ...İϕYÜ »è ÜÜϕ ©Đ²ϕixϕ
 ÜÜÜ±ϕÜÜÜ İϕi±...ā ...İϕ »è ÜÜè İiā ÜÜϕi
 ¶éHϕ çİ¶ϕ²ϕ ...ϕ¼ϕ āñ ¼İϕ ¼ϕi āİ àè }ϕϕYè
 ...ϕ»xϕè J ±ñ„i İçè ç±½ϕϕĐY }ϕiæ ¥İϕ
 Á²ϕİϕ¼Ü çāS„ϕ »è²ϕiæ ÜÜi Yϕ}ϕ Úā¼ϕ āñ,
 ĐÉL̄ {èÜi-èÜi xϕϕ²İϕ āϕi Úāi āñæ J ¶iH-
 ...xϕ¼ ± ÜÜèÀ xϕèYi-™èYi ç±½ϕϕĐYϕiæ
 }ϕiæ àè ĐÉL̄ çİ¶¼i āñæ, ±āϕi İçè »è ¼ϕi „İϕ
 „ϕf çİ¶ϕ§ü ...ϕ²iæxϕè J ²fϕ »ÜÜ ç±½ϕϕĐY
 āñ ÈÜiÜ »±Ç āñæÇ„}ϕ ÜÜϕ ...ϕi çÜÜ ç„ÈÜü
 ĐÉL̄ ϕiæ ÜÜi çH» āñ J »ÜÜ ç±½ϕϕĐY ĐÉL̄
 İçY²ϕY ÜÜϕ āñ J §Y İϕiYϕiæ }ϕiæ »è²ϕiæ
 ÜÜϕi }ϕéw² ÜÜiİi İçYϕ²ϕ xϕ²ϕ āñ ¥ϕñÜ ±ā
 İçè ÜÜϕ}ϕéÜÜ MĐ „i J
 »è ÜÜi ¥ϕiàϕü MĐ ÜÜϕi ...ϕi İϕϕ¼é² āñ,
 »i„ϕ İϕāé¼ ÜÜ}ϕ çİ¶ϕ²ϕ ...ϕ¼ϕ āñ J
 ĐÜæĐÜϕxϕ¼ İϕϕ¼é² »è ĐçÜ±ϕÜ „i
 ...èÇGè ÚāÜÜÜ ©„ÜÜi İϕHi ± ÈÜϕ²i ÜÜi
 MĐ }ϕiæ „ϕi™¼è àé§ü ç±½ϕϕĐY }ϕiæ
 ĐİS¼é¼ āϕi¼è āñ J ÜÜ}ϕ İϕ}ϕ }ϕiæ ¥ÓÀè
 ...è...G ç}ϕHi ¼ϕi ±āè ¶ÜèİYϕ ™ϕçā» ÜÜϕ
 „æiàϕ İi¼è āñ J ÜÜİçè ÀçÀç Àè ÜÜi Yϕ}ϕ
 ĐÜ „iā¼ ÜÜϕi ...ϕiÇ¼è āñ J ÜÜİçè „YzHϕ±Ü
 ¥ϕñÜ ÈÜϕiÓ²èüY ¼iH ÜÜi Yϕ}ϕ ĐÜ Đç¼ ±
 İçÓ™iæ ÜÜè āϕÅü ĐİϕiHi}ϕ ÜÜϕi
 „èHÜϕ¼è āñ J ÜÜāèæ ĐİCE„ϕiÇiæÀ
 §S¼i}ϕϕH ÜÜÜ ÇϕòvÁÜ ÜÜè „Hçā ¥Yé„ϕÜ
 ™H¼è āñ J S±çϕiC ¶ϕYϕ ĐÜÜϕYi }ϕiæ
 çÜÜ,è ¶ϕ, İϕiϕ±Ç ÜÜi }ϕàϕϕHi ÜÜϕ àè

§S¼i}ϕϕH ÜÜÜ „İϕÜÜè Fiāİϕϕ±Y İϕY ...ϕ¼è
 āñJ RUè}ϕ ÜÜϕ ç±½ϕϕĐY İiÜÜÜ ©}ϕi ÜÜϕi
 İçèH ...ϕYi ÜÜϕ Đİ}ϕϕ±ϕ İi¼è āñ J Àϕi²HiÀ
 ÜÜϕi ¶éİ ‘āϕ<ĐÜÜ’ ÜÜϕ §S¼i}ϕϕH ÜÜÜ
 ™}ϕÜÜϕ¼è āñ ¥ϕçİ ¥ϕçİ J §Y „İϕ}ϕiæ ±ā
 }ϕ}ϕ¼ϕ}ϕ²è }ϕϕi, ¥ϕiàϕü İçāè, ĐçÓ, İçāY,
 Đİiç}ϕÜÜϕ ±xϕiÜiā ÜÜè İçèç}ϕÜÜϕ ¶Çè
 ÜÜÜ¼è āñ J »i„i ç±½ϕϕĐY ÜÜè »è ÜÜϕ
 ÜÜiİiòİϕiè ç„ÈÜü İϕÜ ĐçÜ±ϕÜ āñ, »i„i »è
 ç±½ϕϕĐY „i çÜÜ,è ÜÜϕi ÜÜϕi§ü Y ĐÜāi...
 āñ Y §„i S±²æ »è ÜÜè Àç± ÜÜϕi ÜÜϕi§ü
 āϕçY J }ϕxϕÜ ...āϕi ©„ÜÜè İè„Üè Àç±
 ÜÜϕ}ϕéÜÜ MĐ }ϕiæ ĐİS¼é¼ āϕi¼è āñ,
 ¥ÓHèH¼ϕ ÜÜϕ ĐİàϕüY Đϕ~ϕ āϕi¼è āñ,
 Á²„ϕ²èÜÜÜ±ϕ ÜÜi Yϕ}ϕ ĐÜ S±ÓÀæİ¼ϕ ±
 ©}ϕéQU¼ϕ çİϕYϕ ±...ā İàϕϕ¼è āñ ±āϕi
 „ϕ}ϕϕç...ÜÜ „±ϕH ¶Çi āϕi¼i āñæ J
 ç±½ϕϕĐYİϕ¼ϕ¥ϕiæ Yi »è ÜÜè İϕiYϕiæ
 Àçİϕ²ϕi ÜÜϕ Đİ²ϕixϕ çÜÜ²ϕ āñ J »è ÜÜi ¥ÓÀi
 MĐ ÜÜϕi āϕi „ÜÜi ©¼Yϕ ©İϕϕÜYϕ ™ϕçā» J
 }ϕxϕÜ ¥ÈÜ„ϕi, çÜÜ ²ā İçāè¼ ÜÜ}ϕ āϕi¼ϕ āñ
 v²ϕiæçÜÜ ¥ϕ... Y ¼ϕi ç±½ϕϕĐYİϕ¼ϕ ÜÜϕi ²ā
 Đ„æİ āñ, Y »è ÜÜϕi, Y „}ϕϕ... ÜÜi »ÜÜ İçÇGi
 xϕiϕāÜÜ ±xϕü ÜÜϕi J v²ϕiæçÜÜ ‘...ϕi çİ¶¼ϕ
 āñ ±ā çİϕÜÜ¼ϕ āñ’ ÜÜè fè}ϕ ĐÜ àè „İϕ
 ÜÜèÀ ™H¼ϕ āñ J »i„i }ϕiæ ¶éİ »è ÜÜϕi
 ™ϕçā» çÜÜ ±ā ¥ĐYè S±¼æ~ϕ¼ϕ ÜÜi ¥fÜ
 ÜÜϕi „āè ¼ÜèÜÜi „i „}ϕÜϕi J S±²æ ©āiæ
 ¥ĐYè İiā ĐİàϕüY ÜÜϕ İϕϕY āϕiYϕ ™ϕçā» J
 ©yĐçİYÜÜ¼ϕü ¼ϕi SĐ{ϕü ÜÜi Úā¼i
 İϕϕ...GϕÜ }ϕiæ ¥ĐYè İϕiϕ±Ç ÜÜè „æϕϕ
 SfϕçĐ¼ ÜÜÜYi ÜÜi çH» ©YÜÜϕ ©Đ²ϕixϕ
 İϕÜ ÜÜÜ Úāϕ āñ J »è ÜÜϕi ™ϕçā» çÜÜ ±ā
 »i„è „S¼è HϕiÜÜϕĐİ²¼ϕ ÜÜϕi āϕiç„H ÜÜÜYi
 ÜÜè İϕ...ϕ² ¥ĐYϕ İϕϕñçÜÜ,
 „ϕæSÜÜèç¼ÜÜ „ϕ}ϕϕç...ÜÜ, ¥ϕ<fÜÜ ©hϕÜ
 ÜÜÜYϕ ™ϕçā» J {Y ÜÜ}ϕϕYi ÜÜè HϕH„ϕ
 }ϕiæ àçèH ÜÜϕi İçi± ĐÜ HxϕϕYϕ
 İçèç}ϕæϕϕ Yàèæ āñ J §„ ¼Üā ÜÜi
 ¥ÓHèH¼ϕ İϕÜiæ ç±½ϕϕĐY ÜÜϕ çāS„ϕ
 İçYÜÜÜ àè ‘è }ϕéçQU’ ÜÜϕ „æiàϕ Yàèæ
 çİ²ϕ ...ϕYϕ ™ϕçā» J »i„ϕ ÜÜÜYi }ϕiæ ±ā
 ¥æ¼ }ϕiæ xϕèHϕ}ϕ àè ¼ϕi İçY Úāè āñ J
 İè„Üè ¥ϕiÜ ÜÜϕYèY ÜÜϕi İçè §„ ¼Üā
 ç±½ϕϕĐY ÜÜi Yϕ}ϕ ĐÜ İçϕñæÇGè
 ¥ÓHèH¼ϕ ÈÜñHϕYi ĐÜ „w¼ āϕiÜÜÜ ÚϕiÜÜ
 HxϕϕYè ™ϕçā» J „}ϕϕ... „İϕ„i ĐİİϕH āϕi¼ϕ āñ
 J ±ā ¥xϕÜ „ϕ±ü...çYÜÜ MĐ „i »i„i
 ç±½ϕϕĐYϕiæ ÜÜϕ İççāçÜÜϕÜ ÜÜÜixϕϕ,
 ç±Üϕi{ ÜÜÜixϕϕ ¼ϕi İϕϕ...GϕÜ±ϕİ ÜÜϕi İçè
 ¥ĐYè fè}ϕ ‘...ϕi çİ¶¼ϕ āñ ±ā çİϕÜÜ¼ϕ āñ’
 ÜÜϕi İϕiH ÜÜÜ ‘...ϕi „āè āñ ±āè YϕiD āñ’
 ÜÜè fè}ϕ ĐÜ ç±½ϕϕĐY İçYϕYi ÜÜi çH»

}φ...İφêÚ āçĩÝφ ĐÇĩxφφ ¥²fφ ç„ÈUü ç±¿çφĐÝ }çĩæ ÜUφ}φ ÜUÚÝĩ±çHè >è²çĩæ ÜUçĩ H¼φÇGÝĩ „ĩ ¼çĩ ¶φŞü ¥çñÚ xçãÚè āçĩ ...φ²ixçè J ç±¿çφĐÝ }çĩæ ÜUφ}φ ÜU¼è >è ÜUçĩ ¥ĐÝĩ ¥„éHçĩæ „ĩ „}φÛφçñ¼φ çÜU²ĩ çĩçÝφ »ÜU „φÈU, „éφÚè ± xççÚ}φç²éQU Āç± ÜUçĩ ĐĩS¼é¼ ÜUÚÝĩ ÜUç ¥çxçĩā Ú¶ĩæ ¼çĩ Ş„ ýçĩ~φ }çĩæ |çè xççñÚ± „ĩ ç±ÜUφ„ ÜUÚ „ÜU¼è āñ J ÜUç± HèHç{Ú }çæÇHçĩŞü ÜUè çÝ}ÝçæçÜU¼ ĐæçQU²çĩ ç±¿çφĐÝ }çĩæ ÜUφ}φ ÜUÚÝĩ±çHè >è²çĩæ ÜUĩ çH» »ÜU İççĩ{ āçĩ „ÜU¼è āñ-

“²ā „™ āñ çÜU >è ÜUè Āç± İçĤH Úāè āñ,
¥İç ā}ççÚĩ „ç}çÝĩ »ÜU ÝŞü >è āñ,
Ş„ ÝŞü >è ÜUçĩ,
¥ĐÝè çSfç¼ ÜUç ç±ŌHĩ̄ †ç S±²æ |çè
ÜUÚÝç āçĩxçç,
©„ÜUè „™ĩ¼Ýç āè
©„ÜUĩ |çç±c² ÜUĩ MĐ ÜUçĩ ¼² ÜUÚixçè J”7

„æİ|çü „êç™

1. ŞüEU ÜUè ¥Ş²ýç¼φ }çĩæ ÜUç± HèHç{Ú ...xçêÇè, Đè. 20-21, Úç...ÜU}çH ĐĩÜUçàçÝ, ÝŞü çİìè, „æ. 1999
2. „}ç±ĩ¼ (¥hü±ç<̄ÜU àççĩ{ Đç~çÜUç) ¥æÜU-1, ...éHçŞü, 2013, Đè. 45, „æ. Ççò. Ý±èÝ ÜUé}ççÚ Ý<İ±çÝç, çā}ççæàçé ĐçİHÜUĩàç„, ©İ²ĐéÚ-ÝŞü çİìè „ĩ „çİÚ „}ççhè¼ J
3. ŞüEU ÜUè ¥Ş²ýç¼φ }çĩæ- HèHç{Ú ...xçêÇè- Đè. 20
4. ±āè, Đè. 29
5. ±¼ü}ççÝ „ççāy²-„ççāçy²ÜU Đç~çÜUç, Đè. 36, „æĐçİÜU-ÜUéĩ±ÚĐçH ô„ā, Ýç}ç¼φ ô„ā, ¥HèxçÉ., ¥æÜU-}çŞü, 2007
6. çÝç}ç¼-çxçÚ{Ú ÚçÆè, Đè-65, Úç...ÜU}çH ĐĩÜUçàçÝ, ÝŞü çİìè
7. „}ç±ĩ¼ (¥hü±ç<̄ÜU àççĩ{ Đç~çÜUç) ¥æÜU-1 ...éHçŞü 2013, Đè. 35, „æ. Ççò. Ý±èÝÜUé}ççÚ Ý<İ±çÝç, çā}ççæàçé ĐçİHÜUĩàç„, ©İ²ĐéÚ J